

Tjuchem redt zich wel!

Advies voor Tjuchem

**Hanzehogeschool
Groningen**
University of Applied Sciences

Kenniscentrum NoorderRuimte

**Hanzehogeschool
Groningen**
University of Applied Sciences

Kenniscentrum NoorderRuimte

Waarde(n)volle ruimte!

Tjuchem redt zich wel!

Advies voor Tjuchem

In opdracht van
Vereniging School- en Dorpsbelangen Tjuchem

Hanzehogeschool Groningen
Kenniscentrum *NoorderRuimte*
Annette Tjeerdsma MSc
Februari 2012

Voorwoord

Dit adviesrapport ***Tjuchem redt zich wel! Advies voor Tjuchem*** is bestemd voor het bestuur van de Vereniging School- en Dorpsbelangen en voor de inwoners van het dorp Tjuchem.

Ik wil dit bestuur graag bedanken voor het vertrouwen dat u in mij als onderzoeker heeft gehad en voor de wijze waarop u het onderzoek heeft ondersteund.

Op deze plaats wil ik ook de inwoners van Tjuchem bedanken voor het meedoen aan het inwonersonderzoek en de interviews. Deze hebben veel informatie opgeleverd waardoor de adviezen voor Tjuchem tot stand konden komen.

Het onderzoeksrapport en het adviesrapport zijn beiden te vinden op de website www.hanze.nl/dorpsonderzoeken

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Inleiding	8
2. Dorpsvisie: 2007 – 2012 – 2017	10
3. Gezelligheid in de rust en ruimte	14
4. Verenigd Tjuchem	18
5. Samen leven	22
6. Versterk uw kracht	24
7. Wat te doen?	26
Bronnen	29

A word cloud centered around the theme of 'Tjuchem'. The words are arranged in a cluster, with 'Tjuchem' being the largest and most prominent. Other significant words include 'Leefbaarheid', 'Dorp', 'Elkaar', 'Toekomst', 'Tjuchsters', 'Mensen', 'Wonen', 'Belangrijk', 'School', 'Ideeën', 'Ruimte', 'Dorpsbelangen', 'Gemeente', 'Adviezen', 'Interviews', 'Kinderen', 'Vereniging', 'Voorzieningen', and 'leven'. The words are in various colors (green, yellow, red, orange) and orientations (horizontal, vertical, diagonal).

Dorp Toekomst Elkaar Tjuchem
Ideeën Ruimte
Leefbaarheid Tjuchsters Dorpsbelangen
Mensen Gemeente
Belangrijk Wonen Adviezen
School Interviews
Kinderen Vereniging Voorzieningen leven

1. Inleiding

Het bestuur van Vereniging School- en Dorpsbelangen en de inwoners van Tjuchem zijn bezig met de toekomst van hun dorp: in 2007 is de dorpsvisie tot 2017 gepresenteerd. Een goed moment om anno 2012 te kijken naar de tussenstand. Met het dorpsonderzoek is de waardering voor de leefomgeving in Tjuchem in kaart gebracht.

De onderzoeksopdracht is in het najaar van 2011 verstrekt aan een onderzoeker van het Kenniscentrum *NoorderRuimte* van de Hanzehogeschool Groningen. De onderzoeker is hierbij geholpen door vijf studenten van de opleiding Vastgoed & Makelaardij. Eén student is de heer Marcel Mooi die in deeltijd afstudeert aan deze opleiding en werkzaam is bij de Stichting Woningbouw Slochteren. De Woningstichting wil weten hoe zij in de kleine dorpen de leefbaarheid kan ondersteunen. Om die reden heeft de Woningstichting aan het dorpsonderzoek bijgedragen.

Met behulp van een schriftelijke vragenlijst is onder alle inwoners van Tjuchem geïnterviewd hoe de leefomgeving wordt gewaardeerd. Hierbij zijn vragen gesteld over de woonsituatie, de sociale omgeving, de voorzieningen en het organiserend vermogen (zie figuur 1). De algehele conclusie was dat inwoners van Tjuchem positief denken over hun leefomgeving. De resultaten van het vragenlijstonderzoek zijn beschreven in het onderzoeksrapport '*2011 in Tjuchem*' (Tjeerdsma, 2012). Daarna zijn in november 2011 en januari 2012 interviews gehouden door de onderzoeker en Marcel Mooi met elf dorpsbewoners. De geïnterviewde mensen waren bestuursleden, jongeren, ouderen, mannen, vrouwen, autochtone Tjuchsters en nieuwkomers.

In dit rapport worden op basis van de conclusies uit het vragenlijstonderzoek en de interviews adviezen gegeven aan het bestuur van de Vereniging School- en Dorpsbelangen en aan de inwoners van Tjuchem.

Voor de adviezen is een actieve werkwoordsvorm gebruikt: ‘organiseer’, ‘beschrijf’, ‘benoem’, etc. Deze woordkeuze is niet bedoeld om u te bevelen, maar om de actiegerichtheid te benadrukken. In dit rapport worden de inwoners en het bestuur aangesproken met ‘u’. Daar waar staat ‘neem op in uw dorpsvisie’ kunt u dit lezen als een handreiking om uw dorpsvisie aan te scherpen of aan te vullen: u heeft immers al een dorpsvisie.

De adviezen worden gegeven aan de hand van het onderzoeksmodel voor de leefomgeving (figuur 1). In hoofdstuk 3 staan adviezen voor de woonomgeving, in hoofdstuk 4 voor de voorzieningen, in hoofdstuk 5 voor het sociale klimaat en tenslotte in hoofdstuk 6 voor het organiserend vermogen in Tjuchem.

Figuur 1: Vier domeinen en domeinaspecten voor de leefomgeving

2. Dorpsvisie: 2007 – 2012 – 2017

Tjuchem was in 2007 een van de eerste dorpen in de gemeente Slochteren met een dorpsvisie. U heeft in deze visie tien jaar vooruit geblikt: hoe zou volgens u Tjuchem eruit moeten zien in 2017? Op vrijdag 4 januari 2008 heeft het bestuur van de Vereniging School- en Dorpsbelangen deze Dorpsvisie Tjuchem aan het gemeentebestuur van de Gemeente Slochteren overhandigd. Hierin is een vijftal aandachtspunten benoemd waar u aan wilde werken. Hieronder ziet u deze aandachtspunten zoals u die in 2007 heeft geformuleerd:

1) Verkeer & verkeersveiligheid

Tjuchem 2017 is dan veilig(er) en heeft goede toegangswegen zonder sluipverkeer. De infrastructuur is aangepast aan eisen van de toekomst.

2) Woonomgeving & voorzieningen

In 2017 heeft Tjuchem geen overlast van NAM en verkeer N33. Nu heeft dit de uitbreiding van Tjuchem deels (richting Zuid) op slot gelegd en dit is tegelijk een verlies van kwaliteit van leven. In 2017 hebben we goede faciliteiten. We gaan daarom onderzoeken of we Velemansdroom en Plaaisterplaats beter kunnen clusteren, of bijv. juist Velemansdroom moeten uitbreiden. We gaan samenwerken om Lutje Til ook dan open te houden.

3) Wonen & werken

Tjuchem 2017 is kleinschalig, leefbaar en met voldoende inwoners om leuke dingen te blijven doen.

4) Natuur, milieu, recreatie

Meer recreatiemogelijkheden in een agrarische omgeving.

5) Leefbaarheid & ontspanning

Er zijn laagdrempelige voorzieningen bij Velemansdroom / Plaaisterplaats zodat er ook gemakkelijker evenementen (sport / cultuur etc.) georganiseerd kunnen worden. Jong en oud leven met plezier op dit dorp. Verenigingsleven en vrijwilligerswerk bloeit.

Tot zover de citaten uit de Dorpsvisie Tjuchem 2007-2017.

Inmiddels is het februari 2012: vijf jaren *na* het opstellen van de dorpsvisie, maar ook vijf jaren *voor* het einde daarvan in 2017. Het is een goed moment om uw visie eens onder de loep te nemen. Uit de interviews is deze behoefte ook gebleken: *‘hoe staat het ervoor met de dorpsvisie?’* en *‘gebeurt er eigenlijk nog iets mee?’*.

Dat mensen naar de dorpsvisie vragen is een goed teken: ze weten dat de visie er is. Ze weten alleen niet of er nog iets mee gebeurt of dat deze in de spreekwoordelijke lade is beland. De vragen weerspiegelen dat men zich betrokken voelt bij Tjuchem. De inwoners willen graag aan de toekomst van het dorp werken!

Het opnieuw bekijken van de dorpsvisie kan met twee verschillende ‘brillen’: de inhoudelijke en de procesmatige. *Inhoudelijk* kunt u kijken welke punten u gerealiseerd heeft. Vervolgens kunt u de zaken inventariseren waarmee u nog aan de slag wilt. Of zijn er anno 2012 andere zaken voor Tjuchem belangrijk? *Procesmatig* kunt u kijken naar hoe u de dorpsvisie realiseert: wordt de dorpsvisie nog steeds gedragen door de inwoners? Kunt u rekenen op voldoende medewerking van de inwoners? Gaat dit goed of kan dat beter?

De titel van de dorpsvisie *‘Een toekomst voor ons dorp in 2017!’* geeft al heel mooi aan, dat het niet de vraag is óf Tjuchem een toekomst heeft, maar dat het slechts de vraag is hoe die eruit kan zien. Opvallend is wel dat de verschillende documenten niet allemaal dezelfde titel hebben (*‘Een toekomst voor ons dorp in 2017!’*, *‘Dorpsvisie Tjuchem 2017’*, en *‘Een toekomst van ons dorp’*). Als u een aanvulling maakt op de dorpsvisie, formuleer dan een pakkende en actiegericht titel. Bedenk concrete actiepunten en maak mensen verantwoordelijk voor deze actiepunten. Vergeet niet dat de gemeente u bij actiepunten (financieel of organisatorisch) kan ondersteunen.

Houd rekening met de wensen van de inwoners: u vindt het belangrijk dat Tjuchem een dorpsvisie ontwikkelt, maar concrete plannen vindt u nog belangrijker dan een dorpsvisie. Misschien moet u het de *Dorpsagenda 2012 – 2017* noemen.

3. Gezelligheid in de rust en ruimte

Als u over de toekomst van Tjuchem nadenkt, moet u nadenken hoe u de woonkwaliteiten van Tjuchem en het nabije gebied wilt behouden. Benoem allereerst wat die kwaliteiten zijn. Het zijn de specifieke sterktes die uw dorp en de omgeving kenmerken. Het zijn de positieve punten die u aan anderen vertelt als u het hebt over waar u woont. Uit het dorpsonderzoek komen die positieve punten naar voren.

Het wonen in Tjuchem krijgt een hoge waardering: u woont hier graag. U woont in Tjuchem om de rust en de ruimte. Ook de gezelligheid op het dorp vindt u belangrijk. Met deze 'rust', 'ruimte' en 'gezelligheid' kunt u de identiteit van uw dorp aangeven. Gebruik deze woorden daarom op uw website om het dorp aan te prijzen. Potentiële inwoners oriënteren zich ook via internet op een nieuwe woonplaats.

Ook de kinderen vinden het leuk om in Tjuchem te wonen. De kinderen spelen graag en vaak buiten: het is hun 'hobby' en het is ook de voornaamste reden waarom ze het leuk vinden om in Tjuchem te wonen. Zorg er daarom voor dat de speeltuin een goede buitenspeelplek blijft. In de speeltuin aan de Koopmanslaan zou veel hondenpoep liggen, waardoor kinderen er niet kunnen spelen. Spreek uw dorpsgenoten aan op waar zij hun honden laten poepen en voorkom dat het in de speeltuin gebeurt. Alleen een bordje is onvoldoende. Ook kunt u Tjuchem uitroepen tot Hondenpoepvrij dorp. Veel hondenpoepvrije dorpen gingen u voor (Thesinge, Haaksbergen, Olst, Wijhe, Ten Boer) en beloonden het goede gedrag van de hondenbazen.

Uit het dorpsonderzoek bleek, dat u de bouw van meer woningen toejuicht. Als u de concrete vraag kent naar kavels of woningen, kunt u informeren bij de woningstichting of de gemeente of er plannen zijn om dit te realiseren. Het past bij het karakter van Tjuchem om een (eventuele) dorpsuitbreiding niet te groot te laten zijn. Tjuchem is door haar kleinschaligheid rustig en ruim. U geeft in uw dorpsvisie ook aan dat u dit in de toekomst belangrijk vindt.

Meer dan de helft van de inwoners wil graag de rest van hun leven in Tjuchem blijven wonen. Hierdoor komen er steeds meer ouderen op het dorp. U wilt dat Tjuchem een aantrekkelijke woonomgeving blijft voor jong én oud. Inventariseer daarom of de woningen in uw dorp geschikt zijn of geschikt te maken zijn om er lang in te blijven wonen. Voeg uw ideeën aan uw dorpsvisie toe, hoe u er voor kunt zorgen dat de ouderen zo lang mogelijk op het dorp kunnen blijven wonen.

Hoewel de meeste Tjuchsters zich veilig voelen in hun dorp, vindt u de verkeersveiligheid zorgwekkend. De verkeerssituatie bij de brug aan het eind van de Hoofdweg - bij de afslag naar de school – vindt u onveilig. Door deze brug is de kruising onoverzichtelijk. Over de overzichtelijkheid van de andere kruispunten maakt u zich eveneens zorgen. Verzamel alle verkeerszorgen en ga hierover in gesprek met de gemeente. Kijk wat u *met elkaar* kunt doen om de verkeersveiligheid te verbeteren: misschien kunnen er markeringen voor een fietsstrook worden aangebracht op de Hoofdweg of misschien kunnen er versmallingen en/of drempels worden aangebracht.

Zowel personenauto's als landbouwverkeer rijden vaak harder dan de toegestane snelheid van 30 kilometer per uur. De kinderen fietsen over de Hoofdweg naar Lutje Til en deze fietsroute wordt door de snelheidsovertredingen als onveilig ervaren. Breng de gemeente hiervan op de hoogte en doe voorstellen waarmee de snelheid kan worden beperkt. U kunt ook zelf wat doen: plaats om de zoveel meter een '*Victor Veilig*' langs de Hoofdweg. 'Victor' is verkrijgbaar bij de ANWB-winkels en laat weggebruikers weten dat er (spelende) kinderen in de buurt zijn. Victor Veilig is een licht kunststof mannetje met een vlag in zijn hand: door de opvallende kleur heeft hij een hoog attentiegehalte voor automobilisten en andere weggebruikers.

Geef zelf het goede voorbeeld en spreek anderen aan op hun rijgedrag.

De fiets- en wandelpaden in en om Tjuchem worden regelmatig door u gebruikt. U heeft aangegeven dat u graag meer fiets- en wandelpaden wilt. Inventariseer welke wandel- en fietsverbindingen u nog mist. Geef aan of het voor recreatief gebruik is of ook voor woon-werkverkeer. Ga met voorstellen naar de gemeente.

In het kader van gezond ouder worden is ‘meer bewegen’ een belangrijk thema. Vindt u het een leuk idee om elke dag spontaan met elkaar te wandelen? In Niehove (gemeente Zuidhorn) meldt wie wil zich op een afgesproken tijd bij de dorpspomp, waarna men een uur samen wandelt. Ook kinderen zijn hierbij welkom. Hier is weinig voor nodig, u kunt zo beginnen. Een wandeling door het bosje tussen de Hoofdweg – Koopmanslaan – Afwateringskanaal is een mooi onderdeel van dit dorpsommetje. Om dit bosje aantrekkelijker te maken, kunt u samen het bosje opknappen. Zoek uit of hier draagvlak voor is bij de inwoners: u heeft met het realiseren van het dorpsrandpark al laten zien dat u grootse dingen kunt bereiken!

Duurzaamheid staat nog niet in uw dorpsvisie: voeg dit toe! Er zijn veel mogelijkheden om met elkaar te zorgen voor een ‘duurzaam dorp’. Er zijn netwerken actief die zich bezighouden met ‘Duurzame dorpen’: sluit u zich hierbij aan om u te laten inspireren tot goede ideeën en om gebruik te maken van hun kennis. Benader het begrip ‘duurzaam’ in de ruime zin van het woord. Denk hierbij aan het verbouwen van eigen groente, gemeenschappelijk autogebruik tot het gezamenlijk aanschaffen van zonnepanelen om energie op te wekken.

Woning op de plaats waar nu de 'Velemansdroom' staat

4. Verenigd Tjuchem

U bent een zelfredzaam dorp zonder én met voorzieningen: u heeft geen supermarkt, bakker, slager of huisarts, maar wel een school, een dorpshuis, een kerk en een zeer rijk verenigingsleven! Als u over de toekomst van Tjuchem nadenkt, bedenk dan hoe u deze kwaliteit aan voorzieningen kunt behouden en versterken.

U vindt het geen probleem om uw dagelijkse boodschappen buiten Tjuchem te moeten halen; bijna de helft van de inwoners bestelt boodschappen of andere benodigdheden via internet en vindt dat dit het leven in Tjuchem vergemakkelijkt. Wijs uw dorpsgenoten die internet nog niet (op deze manier) gebruiken op dit gemak en biedt ondersteuning aan om online te leren winkelen. U kunt dit doen in de vorm van een cursus of als burenhulp.

Begin op uw website van Tjuchem een ‘marktplaats’ van vraag en aanbod voor dienstverlening die ook onderling kan worden verleend. Dat kan over alles gaan: een vraag over of aanbod voor een lift, een kleine reparatie, tuinonderhoud, verstelwerk, bijles, computerhulp, etc. In veel dorpen loopt dit als een trein.

De voorzieningen als bijvoorbeeld de ijsbaan, Velemansdroom, het sportveld, het jeugdhonk, het dorpsrandpark en ‘Plaaisterploats’ zijn van toegevoegde waarde van het dorp. Tijdens de interviews is het opknappen van de keet aan de orde gekomen. Ouderen zijn ontevreden, omdat ze te veel moeten doen. Jongeren zijn ook ontevreden, omdat ze geen ruimte krijgen voor hun eigen ideeën. Ga daarom met elkaar in gesprek hoe u samen projecten oppakt. Geef elkaar de ruimte en de tijd. Werk samen aan leuke initiatieven!

Neem de (verouderde?) regels over lidmaatschap van de verenigingen onder de loep. De regels van de verenigingen zorgen voor een beperkte toegankelijkheid. Deze voorzieningen zouden voor iedereen toegankelijk moeten zijn, zodat alle talenten in het dorp een kans krijgen zich te ontplooiën. Op deze manier betreft u ook meer jongeren bij het verenigingsleven van uw dorp. Dit kan u ook helpen als u nieuwe bestuursleden voor de verenigingen zoekt.

U vindt basisschool Lutje Til een belangrijke voorziening in Tjuchem: door de basisschool trekt u jonge gezinnen aan op het dorp. Potentiële inwoners met kinderen onderzoeken wat de kwaliteit van de school in een nieuwe woonplaats is. Lutje Til kan op haar website meer ingaan op de kwaliteit en het onderwijsklimaat van de school; deze is immers in december 2011 voldoende beoordeeld door de onderwijsinspectie! Zo kan ook de school zelf een bijdrage leveren om mensen van buitenaf aan te trekken.

U wilt de school niet missen en daarom bent u in gesprek met de gemeente en de stichting Openbaar Primair Onderwijs Slochteren (OPOS). Heel goed! U geeft hiermee een duidelijk signaal af hoe belangrijk u de school voor Tjuchem vindt. Daarnaast doet u er goed aan om in kaart te brengen wat de eventuele gevolgschade voor de andere voorzieningen is als de school eventueel zou moeten sluiten. Zo gaf u aan, dat het sluiten van de school financiële gevolgen heeft voor de Velemansdroom. Zijn er nog meer negatieve gevolgen als de school zou sluiten? Probeer dit te inventariseren en *concreet* te maken; daarmee staat u sterk. Maar weet ook dat met het verdwijnen van de school de ziel heus niet uit een dorp verdwenen is. Dat blijkt uit hoe het in andere dorpen gaat. Het doet even zeer, maar het went.

Denk tegelijkertijd na wat de ‘school’ nog meer voor het dorp kan betekenen. Welke activiteiten kunt u op het dorp doen die met ‘leren’ hebben te maken? Ook oudere (dan 18 jaar) inwoners kunnen / moeten blijven leren. Kan de school ook de plek worden voor ‘leven lang leren’ op het dorp? Kan de school een nieuwe functie erbij krijgen? Inventariseer welke behoeften inwoners hebben aan een taalles, penningmeesterstoomcursus, bestuurscursus, ondernemerscursus, presentatietraining, etc.

De dorpsactiviteiten in Tjuchem worden door de inwoners op prijs gesteld. Het aantal inwoners dat meedoet aan de activiteiten is betrekkelijk gering: *‘het zijn altijd dezelfde’*. Men vindt de activiteiten belangrijk voor het dorp, maar men doet zelf vaak niet mee. Evalueer waarom mensen wel of niet meedoen aan de activiteiten. Misschien is het tijd om de oude activiteiten te herzien en nieuwe activiteiten aan te bieden. Stimuleer dat meer mensen helpen bij de organisatie van de activiteiten. Dat is de beste manier om aanwezigheid te garanderen. Gebruik de ideeën die bij de inwoners leven!

5. Samen leven

Van de vier domeinen (zie figuur 1) krijgt de sociale omgeving van Tjuchem de hoogste waardering. De onderlinge verbondenheid is een positieve eigenschap waar veel energie in zit en uit komt: zorg dat dit in de toekomst een fundament van Tjuchem blijft! U vindt goede relaties met medebewoners belangrijk voor een dorp zonder dagelijkse voorzieningen. De belangrijkste voorziening is dat mensen om elkaar denken. Als u over de toekomst van Tjuchem nadenkt, denkt u na over hoe u de binding tussen mensen behoudt en versterkt. Hier volgen enkele adviezen.

Tjuchsters hebben in en buiten het dorp hun sociale netwerken. Inwoners ontmoeten elkaar op straat en komen bij elkaar over de vloer. Ook treft u elkaar regelmatig in dorpshuis 'Plaaisterploats'. De relatie met de burens is goed. Burens doen kleine klusjes voor elkaar en houden een oogje in het zeil bij afwezigheid. U vindt saamhorigheid een belangrijke waarde voor uw dorp. Op het eerste gezicht wordt er geen onderscheid gemaakt tussen 'autochtone' en 'import' Tjuchsters. Maar uit de interviews bleek soms het tegendeel. Respecteer elkaar en respecteer elkaars goede bedoelingen - ongeacht uw herkomst. Nieuwkomers hebben ook goede en frisse ideeën: haal hier de beste uit en benader dit niet als kritiek of aanval. *'Als ze denken dat ze het beter kunnen, dan doen ze het zelf maar'* levert niemand iets op: u maakt samen het dorp groot!

Dienstverlening van burens of dorpsgenoten komt regelmatig voor. Ook als er geen sprake is van hulpbehoefendheid, helpen burens en dorpsgenoten elkaar. In de interviews is gezegd *'elke vorm van hulp wordt gewaardeerd; hoe groot of klein ook'*. Dat is mooi. Soms wordt onverwacht het gras door de buurman gemaaid! Uw sociale gemeenschap zorgt er voor dat men verwacht oud te kunnen worden in Tjuchem: *'ik zou hier zonder meer kunnen blijven wonen, ook al word ik hulpbehoefend'*. Blijf met elkaar in gesprek over welke hulp u graag zou willen ontvangen en/of aanbieden. Het dorp heeft voldoende talenten en de bereidheid om iets voor elkaar te betekenen.

Koester de diversiteit van mensen in het dorp. Die geeft levendigheid en kleur aan uw gemeenschap. Bedenk dat goede burens net zo belangrijk zijn als verre vrienden.

6. Versterk uw kracht

Tjuchem telt veel ondernemers en ondernemers in spé. U vindt het belangrijk dat er ondernemers zijn en dat er meer bedrijvigheid op het dorp komt. Uit het onderzoek blijkt dat er veel initiatieven zijn bij de inwoners. Het zou mooi zijn als deze tot uitvoering komen. In uw dorpsvisie streeft u naar meer recreatiemogelijkheden: er zijn vier inwoners die aangeven ideeën te hebben op het gebied van recreatie. Ook zijn er vijf inwoners die plannen hebben met duurzame energie (zie hoofdstuk 3!). Het is een goed idee als alle ondernemers hun krachten bundelen en een ondernemersvereniging 'Ondernemend Tjuchem' oprichten. Deze ondernemers geven aan dat ze geen overlast willen veroorzaken, respect voor rust en ruimte hebben, aansluiten bij het dorpskarakter en meerwaarde voor het dorp willen leveren. Tel uit uw winst met deze ondernemers in spé.

Het dorp is erg tevreden over het bestuur van de vereniging! Hoe houdt u goede besturen ook in de toekomst? Uit het onderzoek blijkt dat u moeite heeft met het opvullen van bestuursfuncties en het interesseren van jonge mensen voor het bestuurswerk. De besturen van de verenigingen in uw dorp moeten zorgen voor een goed draagvlak onder de inwoners. Om de jongeren bij het dorp te betrekken, is het verstandig om hen jong in te schakelen in de verschillende bestuursfuncties. Geef hen hiervoor de ruimte. U kunt de jongere leden als schaduwbestuurslid laten meedoen, zodat zij zien wat een bestuursfunctie inhoudt. Op die manier gaan ze in de leer bij de ervaren bestuursleden van nu. Zo bouwt u aan het toekomstig bestuurskader van uw verenigingen en het dorp.

Wees trots op uw inwoners, omdat ze inzet tonen en meedoen. Sta open voor nieuwe en verrassende ideeën. Geef complimenten als iemand iets voor een ander doet. Zet verschillende mensen regelmatig in het zonnetje. Haal onbenutte kennis, talenten en energie in het dorp naar boven! Versterk elkaar actief hierin en laat elkaar niet los. Een uitspraak uit de interviews:

*'De kracht van het dorp is dat we met elkaar iets voor elkaar kunnen krijgen:
als het er op aankomt, staan we er met zijn allen'*

U verdient als bestuur een compliment, dat u wilt samenwerken met Meedhuizen. Meedhuizen was immers vroeger uw 'rivaliserende' dorp. Uit het dorpsonderzoek blijkt, dat het merendeel van de inwoners het met u eens is dat Tjuchem en Meedhuizen meer zouden moeten samenwerken. Vooral als het gaat om de voetbal en de ijsbaan. In een tijd van minder geld kan deze samenwerking alleen maar worden toegejuicht. Accepteer dat elk dorp vanuit zijn eigen identiteit samenwerkt en dat u elkaar daarin kunt versterken. Beconcurrer elkaar dus niet, maar bundel uw krachten!

Naar aanleiding van uw overleg in januari met Dorpsbelangen Meedhuizen concludeerde u dat beide dorpen voor dezelfde opgaven staan en van elkaar kunnen leren. Daarom is het een goed initiatief om in de toekomst regelmatig te overleggen en meer samen te gaan werken: *'We hebben wel afgesproken om reclame te gaan maken voor elkaars activiteiten, onder andere via de websites van Meedhuizen en Tjuchem. Op deze manier hopen we elkaar beter te leren kennen'*. Maak het tot een succesverhaal!

7. Wat te doen?

In de voorgaande hoofdstukken staan adviezen voor uw dorp. Die staan in dit hoofdstuk op een rij gezet in een 'to-do-lijst' met actiepunten die u in 2012 – 2017 kunt oppakken.

*Heel veel succes!
Blijf genieten van uw dorp!*

To-Do in Tjuchem

*Evalueer de dorpsvisie. Het is heel goed dat u er eentje heeft, dus haal hier ook het maximale uit!
Ga als volgt te werk :*

- ✓ *Inventariseer welke punten inmiddels gerealiseerd zijn*
- ✓ *Vergelijk deze met uw voornemens*
- ✓ *Inventariseer waarmee u nog aan de slag wilt*
- ✓ *Inventariseer of er andere belangrijke zaken bijgekomen zijn*
- ✓ *Formuleer concrete actiepunten*
- ✓ *Zoek mensen die u bij de uitvoering helpen*
- ✓ *Geef de dorpsvisie 2012-2017 een duidelijke titel*
- ✓ *De acties die uit uw eigen evaluatie komen, kunnen worden toegevoegd aan de to-do-lijstjes.*
- ✓ *Formuleer ook uw dorpsidentiteit - uw sterke kanten. Een geschikt voorbeeld is 'Burendorp'*

To-Do in Tjuchem

Woonomgeving

- ✓ Formuleer uw concrete vraag naar kavels of woningen
- ✓ Maak het speeltuintje (en de rest van het dorp) hondenpoepvrij
- ✓ Inventariseer hoe u er voor kunt zorgen dat de ouderen zo lang mogelijk op het dorp kunnen blijven wonen
- ✓ Verzamel alle verkeerszorgen en ga hierover in gesprek met de gemeente
- ✓ Plaats een aantal 'Victor Veilig' poppen langs de Hoofdweg
- ✓ Inventariseer welke wandel- en fietsverbindingen u nog mist
- ✓ Knap samen het bosje op
- ✓ Organiseer een dorpsommetje
- ✓ Neem duurzaamheid op in uw dorpsvisie

Voorzieningen

- ✓ Dorpsgenoten helpen bij online shoppen
- ✓ Gesprek jong en oud over opknappen en beheer keet
- ✓ Kritische blik werpen op regels lidmaatschappen verenigingen
- ✓ Gevolgshade eventuele sluiting school inventariseren en concretiseren
- ✓ Benadruk kwaliteit en onderwijsklimaat op site van Lutje Tîl
- ✓ Evalueer deelname dorpsactiviteiten

To-Do in Tjuchem

Sociaal Klimaat

- ✓ *Benoem de kwaliteiten van hoe u samen leeft*
- ✓ *Verwelkom initiatieven*
- ✓ *Respecteer elkaars goede bedoelingen*
- ✓ *Communiceer met elkaar, en communiceer goed*
- ✓ *Inventariseer hulpvragen en -aanbod*

Organiserend Vermogen

- ✓ *Stimuleer en faciliteer nieuwe initiatieven*
- ✓ *Zet ondernemersideeën in voor het realiseren van uw dorpsvisie*
- ✓ *Richt 'Ondernemend Tjuchem' op*
- ✓ *Geef jonge bestuursleden de ruimte*
- ✓ *Ondersteun elkaar bij het realiseren van nieuwe ideeën*
- ✓ *Versterk de samenwerking met Meedhuizen in een rustig tempo*

Bronnen

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2011). *Gemeente op Maat; Slochteren*. Den Haag.

Gemeente Slochteren. (2007). *Een verkenning van de toekomst voor het land van Slochteren*.

Gemeente Slochteren. (2011). *Woonplan 2010-2020*. Slochteren.

Stichting Reünie 1996. (1996). *Tjuchem en omstreken*. Haren Gn: Knoop Haren bv / Zalsman.

Vereniging School- en Dorpsbelangen. (2008, Januari 4). Een toekomst voor ons dorp in 2017! *Dorpsvisie Tjuchem 2017*. Tjuchem, Groningen, Nederland.

Reeks dorpsonderzoeken

www.hanze.nl/dorpsonderzoeken

Rozema, J. (2012). *Nieuw-Balinge 2011. Hoe waarderen inwoners van Nieuw-Balinge hun leefomgeving?* Kenniscentrum NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen

Rozema, J. (2012). *Veur en deur ons saomen. Advies voor Nieuw-Balinge.* Kenniscentrum NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen

Rozema, J., & Tjeerdsma, A. (2011). *Niehove anno 2011. Hoe waarderen inwoners van Niehove hun leefomgeving?* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J., & Tjeerdsma, A. (2011). *Rustig blijven wonen in Niehove. Advies voor Niehove 3.0.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Buiter, O., & Rozema, J. (2011). *Leven in Houwerzijl. Onderzoek naar de ervaren kwaliteit van de leefomgeving.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J., Buiter, O., & Van den Berg, J.A. (2011). *Samen mooi wonen in Houwerzijl. Adviezen voor Houwerzijl 2025.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Buiter, O. (2010) *Dorpsonderzoek Ulrum.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J. (2010). *Het leeft in Westernieland.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J. (2010). *Het kan in Westernieland.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

**Hanzehogeschool
Groningen**
University of Applied Sciences

Kenniscentrum NoorderRuimte